

Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Årsrapport 2021

Foto: Torddalen mot vest, og Sagabue på Torsflyene

Forord

Reinheimen nasjonalpark med landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen og Bretttingsmoen naturreservat, vart oppretta i 2006. I 2020 fekk Nasjonalparkstyret overført forvaltningsmyndigheit for 4 ytterlegare naturreservat; Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie.

Nasjonalparkstyret for perioden 2019-2023 vart oppnemnd av miljødirektoratet i brev av 03.03.20. Det er tilsett to nasjonalparkforvaltarar som utgjer sekretariatet for nasjonalparkstyret, og som står for den daglege drifta av verneområdet. Forvaltarane er tilsett av Statsforvaltaren i Innlandet, men er lokalisert på kvar sin side av verneområdet, med kontorplass på Norsk fjellsenter i Lom og på Norsk tindesenter i Åndalsnes.

Årsmeldinga gir ei framstilling av nasjonalparkstyret sitt arbeid i 2021, saksmengda, aktuelle tiltak og prosjekt, om bruken av områda, og dei naturfaglege tilhøva og forvaltningsmessige utfordringar i Reinheimen og tilhøyrande landskapsvernområde.

Foto: Nasjonalparkstyret på synfaring i Finndalen 23.09.21

Lom, 11.01.2021

Kristine Sørli
Nasjonalparkforvaltar Reinheimen

Foto: Dersom det ikkje står fotograf, er bileta i rapporten teke av forvaltar.

Innhald

Forord	2
1. Verneområda – status	4
2. Aktørar i verneområda	4
Nasjonalparkstyret	4
Nasjonalparkforvaltarar	5
Naturopsynet.....	6
Andre sentrale myndigheiter	6
Bruken av verneområda	7
Sentrale dokument.....	8
3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2021	9
Møter og saker	9
Synfaringar	10
Økonomi	10
4. Aktivitet	14
Informasjon	14
Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen.....	15
Tilrettelegging.....	15
Kartlegging av flaumfare i elvane Finna og Rååkå i Finndalen Ivo	17
5. Vidare arbeid og prosjekt	19
Revisjon av forvaltningsplanen:	19
Villreinløypa.....	19
Innhaldsproduksjon – besøksstrategi Reinheimen og Breheimen.....	19

1. Verneområda – status

Reinheimen nasjonalpark og landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen, og Brettingsmoen naturreservat vart oppretta i statsråd 24.11.2006. Verneforskriftene set dei juridiske rammene for forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen for Reinheimen vart godkjend i 2010, og utarbeidd i to fasar med brei prosess i alle dei 6 kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal (Fjord). Forvaltningsplan trekkjer opp retningslinjene for forvaltning av verneområda, og presiserer og utdjuar verneforskriftene. Forvaltningsplan tek og omsyn til krav om likebehandling i saker av lik karakter. Formålet med vernet er retningsgjevande for forvaltninga av områda. Miljødirektoratet har frå 01.03.2020 delegert forvaltningsmyndigheit til Nasjonalparkstyret for 4 naturreservat:

Forskrift 27. juni 2003 nr. 827 om vern av Muldalslia naturreservat i Fjord kommune

Forskrift 27. juni 2003 nr. 834 om vern av Slettsvaet naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 17. desember 1999 nr.1443 om vern av Vermedalen naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 25. januar 2013 nr. 104 om vern av Einstullie naturreservat i Skjåk kommune

Oppsynsarbeid, skjøtsel, rettleiing og informasjon skal fremje formålet med vernet.

2. Aktørar i verneområda

Nasjonalparkstyret

Forvaltningsmyndigheita for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde vart overført frå kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal, til nasjonalparkstyret for Reinheimen, hausten 2012. Miljøverndepartementet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre 08.01.13. Nasjonalparkstyret består av ein representant frå kvar kommune og fylkeskommune med areal i verneområda, og ein representant frå Reinheimen-Breheimen Villreinutval. Funksjonsperioden for styret følgjer kommunestyre- og fylkestingsperioden.

Miljødirektoratet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre for 2020-2023 i brev 03.03.2020. Nasjonalparkstyret for Reinheimen konstituerte seg i styremøte 18.mars 2020.

Styret for perioden 2020 -2023:

Rolle	Ordinært medlem	Varamedlem	Representantar
leiar	Per Magnus Berdal	Laila Olsen	<i>Fjord kommune</i>
nestleiar	Bjarne Eiolf Holø	Marit Sletten	<i>Lom kommune</i>
styremedlem	Edel Kveen	Morten Kielland	<i>Skjåk kommune</i>
styremedlem	Live Langøygard	Harald Svee Bjørndal	<i>Vågå kommune</i>
styremedlem	Mariann Skotte	Per Inge Skotte	<i>Lesja kommune</i>
styremedlem	Magnhild Vik	Torbjørn Bruaset	<i>Rauma kommune</i>
styremedlem	Inger Line Flydal	Jo Trygve Lyngved	<i>Reinheimen-Breheimen villreinutval</i>
styremedlem	Torbjørn Rødstøl	Inger Johanne Tafjord	<i>Fylkestinget i Møre og Romsdal</i>
styremedlem	Hans Kristian Enge	Hanne Velure	<i>Fylkestinget i Innlandet</i>

Arbeidsutvalet (AU-Reinheimen) er oppretta med følgjande medlemmar:

Rolle	Ordinært medlem
leiar	Per Magnus Berdal
nestleiar	Bjarne Eiof Holø
medlem	Mariann Skotte
varamedlem	1.vara Magnhild Vik 2.vara Edel Kveen

Arkiv- og økonomifunksjon til nasjonalparkstyret for Reinheimen ligg hos Statsforvalteren i Innlandet, med følgjande postadresse:

Nasjonalparkstyret for Reinheimen
Postboks 987
2626 Lillehammer
e-post: sfinpost@statsforvalteren.no

Nasjonalparkforvaltarar

To nasjonalparkforvaltarar utgjer sekretariatet til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane skal gjennom si sakshandsaming bidra til at styret forvaltar områda i samsvar med naturmangfaldlova og verneforskriftene, og følgje forvaltningslova sine regler. Forvaltarane legg fram saker til behandling i styret, driv skjøtsel- og informasjonsarbeid, økonomioppfølging og held kontakt med brukarar av verneområda.

I vedtektene til Nasjonalparkstyret, kap. 6., står det følgjande om Nasjonalparkstyret sitt sekretariat: «Sekretariatet for nasjonalparkstyret består av ein eller fleire nasjonalparkforvaltar(ar) som vert tilsett av fylkesmannen i Innlandet og i dialog med styret. Fylkesmannen har personalansvaret for nasjonalparkforvaltaren(ane)»

Kristine Sørлие har vore tilsett som nasjonalparkforvaltar sidan 2014, med kontor på Norsk fjellsenter i Lom. Ingvild Øyjordet var tilsett som forvaltar 2017 – 2019 med fylkesmannen i Møre og Romsdal som arbeidsgjevar. Mari Melbø Rødstøl vart tilsett som ny forvaltar våren 2020, lokalisert på Norsk Tindesenter i Åndalsnes. Samtidig med nytilsettinga vart stillingsheimelen overført frå Møre og Romsdal til Innlandet, for ei prøveperiode på 2 år. Sjølv om nasjonalparkforvaltarane er tilsett administrativt hos Statsforvalteren i Innlandet, er sekretariatet underlagt nasjonalparkstyret i forvaltninga av verneområda. Statsforvalteren har det administrative ansvaret for nasjonalparkforvaltarane, men ingen instruksjonsrett når det gjeld sekretariatet sitt arbeidet for nasjonalparkstyret. I samråd med nasjonalparkstyret, kan statsforvalteren nytte nasjonalparkforvalteren til andre arbeidsoppgåver om behov.

I utgangspunktet blir enkeltsaker i Reinheimen fordelt geografisk fylkesvis mellom forvaltarane. Når det gjeld planlegging og praktisk gjennomføring av styremøte samarbeider forvaltarane og fordeler oppgåvene seg imellom. Forvaltaren med lengst fartstid embetet, har hatt hovudansvar for økonomiske og administrative oppgåver knytt til drift og økonomioppfølging. Oppfølging av tiltak/prosjekt i verneområdet vil variere kvart år utifrå styret si prioritering og tildeling frå miljødirektoratet. Oppfølging av større prosjekt som krev kontakt og dialog med lokale aktørar, vert

fordelt geografisk for å ha god kontakt med lokale aktører. Forvaltarane må likevel sørge for ein god intern kommunikasjon for å involvere kvarandre i prosjekt som gjeld verneområdet, ikkje minst for å supplere og kunne avlaste kvarandre om behov ved frávær/sjukdom.

Naturoppsynet

Statens naturoppsyn (SNO) er den utøvande og kontrollerande delen av forvaltninga av verneområda. SNO skal ikkje drive forvaltning, men skal følgje opp miljølovgjevinga og vedtak fatta av nasjonalparkstyret og andre offentlege myndigheiter. SNO sine oppgåver spenner frå kontroll, overvaking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområda. SNO har også mange oppgåver knytt til artar som villrein, laks og fjellrev, og ikkje minst registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

SNO er organisert som ein del av Miljødirektoratet, med den administrative staben i Trondheim og lokalkontor rundt om i heile landet. Per Olav Haugen og Thomas Rødstøl er tilsett i SNO med Reinheimen som hovudområde. Per Olav Haugen har kontor i Bismo i Skjåk, og Thomas Rødstøl har kontor på Åndalsnes i Rauma.

I tillegg kjøper SNO i Reinheimen tenester av fjellstyra og andre etter behov. Tenestekjøp omfattar både tilsyn og utføring av tiltak. For Reinheimen blir det kjøpt tenester av fjellstyra i Lesja, Finndalen og frå Skjåk Almenning (privat bygdeallmenning). SNO i Reinheimen bruker ein stor del av si arbeidstid på bestandsovervaking, og spesielt jerv. I tillegg er villreinoppsyn under reinsjakta og villreinteljingar høgt prioritert arbeid i Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane og SNO har årlege møte i samband med bestillingsdialogen/tiltaksmidlar og bestilling av tenester frå SNO. Det er viktig at forvaltarane har eit godt samarbeid med SNO, for å halde kvarandre godt oppdatert om forhold i verneområdet.

Andre sentrale myndigheiter

Det er også andre myndigheiter som påverkar både bruk og tilrettelegging av verneområda. Kommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Fjord har alle areal innanfor verneområdet. Politisk er desse representert med kvart sitt medlem i nasjonalparkstyret. I tillegg har Reinheimen-Breheimen villreinutval ein representant i styret. God dialog med villreinininteressene er særleg viktig for og ivareta villrein sitt leveområde. Kommunane har myndigheit etter plan- og bygningslova og motorferdselslova. I enkelte saker må søkjarane avklare søknad om løyve til køyring både etter reglane i verneforskrifta og generelt lovverk (plan- og bygningslova eller motorferdselslova). Administrativt kontaktutval, oppretta i 2013, held fram i Reinheimen. Utvalet er samansett med ein administrativt tilsett frå kvar kommune og fylkeskommune, og ein frå besøkscenter nasjonalpark. Utvalet skal bidra til best mogleg kommunikasjon mellom administrativt nivå for nasjonalparkstyret, kommunane og fylkeskommunane.

Fylkesmennene hadde forvaltningsmyndigheit for verneområda fram til oppretting av kommunal forvaltning/KUR i 2007 og nasjonalparkstyret i 2013. Forvaltarane er og organisert i eiga forvaltarteam under Naturmangfald og verneområder hjå Statsforvalteren i Innlandet. Det er 13 forvaltarar i Innlandet, i tillegg deltar 5 eksterne forvaltarar som er tilsett i Vestland og Trøndelag. Statsforvalteren har også klagerett på vedtak som vert fatta av nasjonalparkstyret.

Fylkeskommunane er representert politisk i nasjonalparkstyret og i administrativt kontaktutval. I tillegg har fylkeskommunen myndigheit etter kulturminnelova og fagkompetanse knytt til kulturminneskjøtsel, restaurering og bygningsfagleg kompetanse.

Bruken av verneområda

Reinheimen er villmark og brukspark, med interesser knytt til tradisjonell lokal og regional bruk som jakt, fiske, beitebruk, seterdrift og landbruksnæring. Dette fører til behandling av ein relativt stor mengde enkeltsaker, særleg søknader om motorisert ferdsel og byggesaker.

Det er god forståing og liten konflikt mellom verneinteresser og landbruk innan verneområdet. For å ivareta verneverdiane er det viktig at vernemyndigheita har eit godt samarbeid med dei ulike brukeinteressene og private aktørar i området.

Reiselivet i verneområda knytt til Reinheimen er beskjeden, men kjende attraksjonar som Trollveggen og Trollstigen står likevel i ei særstilling, der besøksstalet over Trollstigplatået og nasjonal turstivveg rv 63 er over 1 mill. i året.

I Reinheimen vart det gjennomført besøksundersøkingar i 2011. Besøksundersøkinga byggjer opp under at Reinheimen er et to-delt område i forhold til bruk. Det er størst besøk i nordvest med typiske turistar og utanlandske besøkande, og mindre besøk i søraust i hovudsak lokale og regionale besøkande.

- *Reinheimen er lite kjent som reisemål, mykje tilfeldig bruk i samband med rundreise*
- *Mest lokalt, regionalt besøk (Austlandet og Nordiske land manglar?)*
- *33% utlendingar (meir enn t.d Rondane)*
- *Besøk frå Austlandet og Nordiske land manglar – lite utnytta potensiale i marknaden!*
- *Behov for å gjera nasjonalparkstatusen kjent! Informasjonsarbeid!*
- *DNT (Ålesund-Sunnmøre) er den viktigaste kjelda til informasjon for dei besøkande, jf. undersøkinga*

Besøksundersøkingar skal etter tilråding frå miljødirektoratet i veileder M-930|2018, gjennomførast med 10 års intervall. Ei ny brukarundersøking er meldt inn som tiltak i 2022 da det er over 10 år sidan siste undersøking, og det har skjedd endringar i bruken av området.

Kunnskap om folk som besøker og bruker nasjonalparken, er viktig for at forvaltninga med best mogleg grunnlag skal kunne drive med besøksforvaltning, og sette i verk nødvendige informasjons- og kanaliseringstiltak. Det er derfor stort behov for å oppdatere kunnskapen om korleis dei besøkande brukar Reinheimen. Vi treng informasjon om kva for type aktivitetar området brukast til, om opplevinga av området står til forventningane, og om behovet for informasjon og tilrettelegging. Brukarundersøkinga i 2011 gav forvaltninga erfaringar, som er nyttig å ta med seg i ein ny brukarundersøking.

I samband med arbeidet med besøksstrategien vart det gjennomført kartlegging av reiselivsbedrifter knytt til verneområda, og i kommunane kring verneområda (randsona). Tala frå kartlegginga er ei kvantitativ undersøking av overnattingstal på reiselivsbedrifter, i hovudsak utanfor verneområda.

Sentrale dokument

Naturmangfaldlova vart sett i kraft 01.juli 2009, og erstattar Naturvernlova frå 1970. Vedtak fatta etter Naturvernlova er framleis gjeldande, men naturmangfaldlova har sett ein del nye kriteria til saksbehandling (vurdering av miljørettslege prinsipp etter §§ 8-12) og generelle unntaksreglar i verneforskriftene er erstatta av §48 i naturmangfaldlova.

Verneforskrifter for Reinheimen nasjonalpark, Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen, Tafjorden-Reindalen landskapsvernområder og Bretttingsmoen naturreservat, vart sett i kraft 24.11.2006.

Frå 01.03.2020 fekk nasjonalparkstyret utvida forvaltningsmyndigheit med naturreservata, Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie.

Forvaltningsplan for Reinheimen vart vedteken i mars 2010, og skal reviderast etter 10 år. Revidering av forvaltningsplan er ei prioritert arbeidsoppgåve for forvaltarane.

Besøksstrategi for verneområda i Reinheimen vart vedtatt på styremøte 02.12.2019, og endeleg godkjent av Miljødirektoratet 18.12.2019:

https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_reinheimen/Besoksstrategi-for-Reinheimen.pdf

Besøksstrategien er eit vedlegg til forvaltningsplan og er ein plan for korleis nasjonalparkstyret vil gjennomføre besøksforvaltning i Reinheimen. I besøksstrategien er det utarbeidd ein tiltaksplan for informasjon- og tilretteleggingstiltak som skal reviderast kvart år, og som skal ligge til grunn for prioriteringar og bestilling av årlege tiltaksmidlar til miljødirektoratet.

3. Arbeid i nasjonalparkstyret 2021

Nasjonalparkstyret består av representantar som er geografisk spreidde og med andre politiske verv i tillegg. Det er i utgangspunktet lagt opp til minimum 4 fysiske møte i løpet av året. Ved behov vert arbeidsutvalet (AU) nytta for å behandle dispensasjonssaker som ikkje er delegert til forvaltar, men som krev politisk behandling. På grunn av koronapandemien ble det berre gjennomført 1 fysisk møte i 2021.

Møter og saker

Møtenr.	Møtedato	Møtestad
1/21	15.januar	Teams
2/21	12.mars	Teams
3/21	2.juli	Teams
4/21	23.-24.sept.	Synfaring i Finndalen og kulturminneforedrag på Norsk fjellsenter i Lom 23.sept., styremøte var på Norsk fjellsenter i 24.sept.
5/21	3.desember	Teams

Nasjonalparkstyret for Reinheimen hadde 5 møte i 2021, og behandla **64 saker**

Arbeidsutvalet i Reinheimen (AU) hadde ingen møter i 2021.

Forvaltarane har i medhald av delegert myndighet gjort administrative vedtak i **84 saker**.

Under er ei samla oversikt over vedtak i nasjonalparkstyret, arbeidsutvalet eller delegerte vedtak, fordelt etter sakstype:

Type saker	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Adm./generelle vedtak (Styre/AU)	18	29	24	22	23	24	24
Vedtak om motorferdsel, inkl. drone (Styre/AU/Adm.)	72	72	43	38	32	48	84
Vedtak om tilrettelegging (bygg, anlegg, bru, inngjerding, stiar o.l.) (Styre/AU)	16	15	11	14	10	14	12
Vedtak om plassering båtar, lavvo, garnkasse	3	3	2	4	2	3	1
Vedtak om arrangement, ferdsel	1			3	2	3	0
Generelle uttaler	3					1	0
Vedtak om plan og planarbeid	2		1	2		1	5
Vedtak om økonomi	2	2	2	2	2	2	2
Klagebehandling	1		1	4	2	0	6
Andre tiltak(Styre/AU)	3	7	6	1	4	2	8
Sum	121	128	90	90	76	98	142

Saksmengde går fram av tabellen over, som viser at det er relativt mange enkeltsaker som blir behandla innafor verneområdet. Tal over saksmengde viser nesten dobling i søknader om motorferdsel, sammenlikna med fjoråret. Dette har truleg samanheng med ei fornying av fleirårige dispensasjonar til nyttekøyring, og ei auke i søknad om bruk av drone som er teke med under sama

kategori i tabellen. Tal på byggesaker og liknande held seg framleis jamt i verneområda. Det har også vore relativt mange klagesaker i 2021, i hovudsak knytt til byggverk og installasjonar. Søknader om motorisert ferdsel i verneområde er relativt forutsigbart, men det er søknader om bruk av drone som har auka. Bruk av drone viser seg å være eit godt hjelpemiddel, og miljødirektoratet har i brev 06.03.19 gjeve nasjonalparkstyra råd om behandling av slike saker som er til god hjelp. Miljødirektoratet viser i sitt brev, at det er tilstrekkeleg regulering dronar i dei fleste verneområde, men at det med fordel kunne vært brukt omgrep som "drone" i staden for "modellfly og liknande", jf. § 3, pkt. 7.2 Støy. Eventuelle forskriftsending må vurderast i lys av det generelle arbeidet med standardisering og forenkling av forskriftsmalane. Miljødirektoratet skriv at det foreløpig ikkje er aktuelt å revidere forskriftene på dette punktet utan at det skjer i samband med andre nødvendige endringar av verneforskriftene.

Endring av verneforskrift

Endring av verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark, (sak 2017/1242):

Det er i Meld. St. 18 (2015-2016), foreslått og å opne for sykling på vegar og stigar i nasjonalparker og landskapsvernområda. Arbeidet stoppa opp i 2017, og miljødirektoratet signaliserte på miljøvernkonferansen i 2019 at arbeidet skulle starte opp att i 2020. KLD jobbar framleis med nye malar for verneforskrifter, og arbeidet har heller ikkje hatt framdrift i 2020 eller 2021.

Synfaringar

Forvaltaran har gjennomført fleire synfaringar i løpet av barmarksesong, og er nokre lista opp:

- Avklare ny stig - Olavsrådet i Ottadalen Ivo – 4. juni
- Synfaring Slettvikane, Steindalen, infotorg i Valldal – 10.-11.juni
- Synfaring med Lordalen fjellstyre og Lesja kommune, 14.juni
- Villreinløypa – Skjåkpiloten – 15-17.juni
- Oppfølging skjøtselsplan Finndalen med Miljøfagleg utredning og SNO – 17. juni
- Synfaring Finnassdraget i Finndalen med NVE og NGL, 18.juni
- Synfaring til Fellingsvatn med arkeologar i Innlandet FK og ved Kulturhistorisk museum, og SNO - 12.-13. juli
- Synfaring med DNT og Skjåk almenning til i Tordalen (bru Tverræe og omlegging av sti) og Torsvatnet (Sagabue, opprydding) – 27—29. juli

Økonomi

Kvar haust vert det søkt om tiltaksmidlar for det kommande året i verneområda (bestillingsdialogen).

Nasjonalparkstyret meldte inn behov på **kr. 1 458 006,-** for finansiering av tiltak på hausten 2021.

Reinheimen fekk tildelt **kr. 800 000,-** til tiltak i verneområdet for 2021. I tillegg vart det tildelt kr.

500 000,- som supplerande tildeling over budsjettposten post 21, til kartlegging av erosjon og flaumrisiko i Finndalen Ivo.

Tiltaksmidlar for 2021 (bestillingsdialogen)	Tildeling	Merknad	Regnskap	Gjennomføring, samarbeidsaktør
Skjøtsel				
<i>Skjøtsel Romsdalen Ivo</i>			6 000	Geir Hanekamhaug
<i>Skjøtsel Romsdalen Ivo</i>			22 500	Kim Daniel Sogge
<i>Skjøtsel Romsdalen Ivo</i>			14 000	Gro Suvatne/Lars Fransplass
<i>Skjøtsel Lordalen Ivo</i>			10 500	Kent Nyløkken
<i>Skjøtsel Finndalen Ivo</i>			70 000	Arild Falling

<i>Div. kartlegging, oppfølging skjøtselsplaner</i>			106 158	Miljøfaglig utredning AS
Informasjon/innfallsport/tilrettelegging				
Billingen – grafisk arbeid skiltsystem, trykk av verneplakater			19 458	Hausbyrå AS
Billingen – 9 braketter til natursti stativ			11 538	Stryvo AS
Billingen – steinheller kring informasjonspunkt, speilselag			11 250	Billingen seterpensjonat
Innkjøp magneter til info.skilt			3 850	Magnetz og Magnordic ApS
Grusing og høvling rundt infopkt. Lesja sentrum, slutføring avtale 2019			2 750	Lesja byggservice
Innfallsport Åndalsnes - mulighetsstudie			72 905	Hagen Landskap AS
Prosjektering Trollstigen			97 850	Hagen Landskap AS
Prosjektering nedre del av Kløvstien, og nye bruer			70 000	Nysti AS
Flomrapport Kløvstien			17 275	Skred AS
Informasjonstiltak, i trå med besøksstrategi og Intensjonsavtale med besøkssenter nasjonalpark (100 000,- er øyremerka sikring elvekant i Tora elv på Billingen)		Ubrukte midlar avsett til Reinheimen	220 000	Norsk fjellmuseum
Opprydding hogstprosjekt i 2020, jf. avtale		omdisponert	50 000	Jens Indergård
Tiltaksmidlar Reinheimen 2020	800 000			
SUM 2020	800 000		806 033	
			-6 033	<i>Meirforbruk</i>
Drift			Budsjett	Rekneskap
Sekretariat, Statsforvalteren i Innlandet	kontorhald, reiser, m.m. utanom løn		<i>Ikkje eiga budsjett</i>	<i>Inngår i Sf sitt budsjettregnskap</i>
Styret og utvala	Reise- og møtegodtgjersle Reiseutgifter rådgjevande utval, Administrativt kontaktutval		310 000	305 611*
				<i>*budsjett redusert med 50 000 på slutten av året p.g.a mindre forbruk</i>
Kartlegging av flaumrisiko Finna og Råkå elv	Supplerande tildeling vår og haust		500 000	500 000
Besøksstrategi Reinheimen-Breheimen	Handlingsprogram regionalplan for Ottadalsområdet – samarbeidsprosjekt med Nasjonalparkriket Reiseliv AS (ramme 290 000)		242 500	107 000**
SUM			1 052 500	912 611
				<i>**fleirårig prosjekt. Tildelt midlar frå OFK 2019 Restmidlar kr. 135 500,-</i>

Nasjonalparkstyret får tildelt budsjettmidlar til drift, og planarbeid. Driftsmidlane vert tildelt Statsforvalteren i Innlandet, som fører rekneskapen på vegne av nasjonalparkstyret. Drift av sekretariatet kjem i tillegg, og inngår i budsjettet til Statsforvalteren i Innlandet. I samband med

tilsetning av ny forvaltar våren 2020 er stillinga i Møre og Romsdal overført til Innlandet som ei prøveordning på 2 år.

Ulovlege tiltak

Det følger av Nasjonalparkstyret for Reinheimen sine vedtekter, at styret har eit sjølvstendig ansvar for å følgje opp brot på vernereglane, jf. vedtekter pkt. 8.5:

8.5 Brot på naturmangfaldlova/verneforskriftene, rapportar og melding til politiet

Styret har som forvaltningsstyresmakt eit sjølvstendig ansvar for å sjå til at alle brot på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/meldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Det er heimel for administrative sanksjonar i naturmangfaldlova §§ 69, 71 og 73. Ein eventuell anmelding har heimel i NML § 75, jf. Veileder M-617|2016 - **Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder**

Nasjonalparkstyret har hatt oppfølging på ei ulovleg byggesak i Finndalen over fleire år. I 2021 gav nasjonalparkstyret tiltakshavar pålegg om oppretting jf. § 69 i nml, og varsla samtidig om mogleg pålegg om tvangsmulkt på kr. 15 000,-, jf. § 73 i nml. Søkjer retta da opp forholdet innan fristen i trå med pålegget. Nasjonalparkstyret var og på synaring 23.09.21, og kunne stadfeste at forholdet er retta opp i trå med rettingsvedtaket.

SNO har kontrollert 2 mindre byggesaker i 2021 som det er mindre avvik på i forhold til vilkår i sett av nasjonalparkstyret. Dei skriv i sin årsrapport at det er ei utfordring når det er større eller mindre avvik i forhold til løyver i over 60 % av dei 51 sakene dei har kontrollert i Reinheimen. Noko av utfordringa meiner dei kan være at vilkåra som blir gitt i vedtaka ikkje er tydelege nok, og at dokumentasjon i søknadene kan være mangelfulle. Når det gjeld mindre tiltak som inngjerding, vedlager, plattinger, badestamper mm, ønskjer SNO ein overordna diskusjon om kva som er søknadspliktig og ikkje i verneområde.

Når det gjeld ulovleg motorferdsel i verneområdet har SNO meldt 2 saker til politiet i 2021.

Oversikt over melding om ulovleg motorferdsel siste 4 år:

År	Anmeldt snødekt mark	Anmeldt barmark
2018	3	0
2019	0	0
2020	2	2
2021	1	1
SUM	6	3

SNO har relativt god oversikt over motorferdselen i Reinheimen, men skriv i sin årsrapport at det er ein aukane tendens til ulovleg køyring i randsona, særleg i Lesja. SNO vil følgje opp motorferdsel i åra framover for å hindre ei auke i ulovleg køyring.

Andre utval

Rådgjevande utval for Reinheimen

Består av 32 representantar for dei ulike interessene i området; grunneigarar, andre offentlege organ, fjellstyrer, næringsliv, friviljuge organisasjonar, m.a. natur- og miljøorganisasjonar og liknande.

Det vart ikkje gjennomført møte med rådgjevande utval i 2021.

Styret vedtok 24.09.21 i sak 52/2021 slik samansetning av rådgjevande utval for Reinheimen:

Fylke	Innlandet	Møre og Romsdal	Felles
Part			
Skjåk allmenning	1		
Private grunneigarlag	2	2	
Norges Bondelag	1	1	
Norges Bonde- og småbrukarlag	1	1	
Mjøsen Skog AS	1		
Allskog AS		1	
Norges Fjellstyresamband	2	2	
Statskog SF			1
Rauma elveeigarlag		1	
Reiselivslag	2	2	
Forum for natur og friluftsliv (FNF)	2	2	
Tafjord Kraft / Rauma Energi		1	
Statens Vegvesen / Nye Veier			
Bane Nor		2	1
DNT-Sunnmøre		1	
Historielag	1	1	
SUM (32)	13	16	3

Administrativt kontaktutval for Reinheimen

Består av 9 personar, med representantar frå kommuneadministrasjon, fylkeskommunen og besøkssenteret. Det vart gjennomført møte med kontaktutvalet 17.nov. 2021. Forvaltarane har i tillegg kontinuerleg kontakt med kommuneadministrasjon i samband med førebuing av enkeltsaker, særleg motorferdsel og byggesaker.

Regional faggruppe utmark (NGGIS)

Dei 6 kommunane i Nord-Gudbrandsdalen har oppretta ei regionalt forum for utmarksforvaltning, som består av tilsette på plan- og miljø i kommunane, sekretærar for fjellstyrane og nasjonalparkforvaltarar for verneområde som har areal i dei 6 kommunane Nord Gudbrandsdalen. I 2021 vart det ikkje gjennomført møte. Saker som blir drøfta er på administrativt plan for å samordne behandling i t.d byggesaker, motorferdsel og andre relevante tema knytt til plan og miljø.

Forvaltarteam Innlandet

Forvaltarane i Innlandet har møte på Teams kvar onsdag, der og forvaltarar i Vestland og Trøndelag som deler verneområde med oss i Innlandet, også er invitert til å delta. Møta starta som ein uformell kaffeprat for dei som sit langt frå kollegaer, og behovet auka under pandemien med krav om heimekontor. Etterkvart er dette ein viktig møteplass med låg terskel for å ta opp felles og aktuelle problemstillingar. Leiar for naturmangfald og verneområde hjå Statsforvalteren i Innlandet, deltek også i møta. Det vart også gjennomført fysisk forvaltarsamling i Sjølen Ivo og Rendalen 13.-14.sept.

4. Aktivitet

Informasjon

Det er eksisterar 18 informasjonspunkt med informasjonspakatar kring Reinheimen. I tillegg er det 32 mindre informasjonstavler, 7 skilt om ferdselsreglar, 6 bronseplakettar og 100 verneområdeskilt.

I trå med besøksstrategien og slutføring av besøkskartet over Reinheimen, så vart det gjennomført oppgradering av nye informasjonsskilt og plakatar på Billingen, i Lesja sentrum, ved Avdembue og i Valldal sentrum. På Billingen er og nye skilt for Billingen natur- og kultursti naturstien satt opp i 2021.

Billingen informasjonspunkt, og start på natur- og kultursti

Nasjonalparkstyret for Reinheimen fekk ny nettside i 2021. Nettsida er på ny plattform og er tilpassa dagens digitale verktøy <https://www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen> ,

Nasjonalparkstyret har framleis profiler på Facebook og Instagram, men det er lite aktivitet og ikkje ein prioritert informasjonskanal.

<https://www.facebook.com/Reinheimennasjonalpark/> ,

<https://www.instagram.com/reinheimennasjonalpark/?hl=nb>

Det er ikkje naturrettleiar for Reinheimen. Autoriserte besøkssentra skal gjennom si autorisasjonsavtale med miljødirektoratet stå fram som knutepunkt for naturveiledning knytt til verneområda. For Reinheimen er det Norsk fjellsenter som er autorisert besøkscenter, men dei har ikkje tildelt midlar for å kunne tilsette naturveileder, og nasjonalparkstyret har heller inga instruksjonsmynde overfor besøkscenteret. Nasjonalparkstyret for Reinheimen har ei intensjonsavtale med Norsk fjellsenter for å samarbeide om kommunikasjonstiltak knytt til besøksforvaltning, og det er sett av midlar.

2021 var eit år med fråvær av fysiske møter og arrangement på grunn av coronapandemien. På ei anna side har det vore gjennomført mange digitale møte, kurs, samlingar med både internt og eksternt.

Arbeidet med brosjyre for Reinheimen og nye besøkssider på internett er framleis under arbeid, og blir etter plan avslutta i 2022.

Skjøtselsplan for heilskaplege kulturlandskap knytt til Reinheimen

Kulturlandskapet er ein viktig del av verneføremålet i landskapsvernområda. I 2018 vart det etter ein omfattande tilbodskonkurranse inngått kontrakt med Miljøfagleg Utredning AS, om å revidere og utarbeide nye skjøtselsplanar for heilskaplege kulturlandskap i verneområda knytt til Reinheimen.

Nasjonalparkstyret vedtok oppstart og framdriftsplan på styremøte 26.06.18. Det vart gjennomført oppstartmøte og synfaringar med aktuelle partar i områda juli-august 2018, der totalt 54 deltok på dei 5 oppstartsmøta. Endeleg forslag til skjøtselsplan for Finndalen, Lordalen, Brøstdalen, Gravdehaug, Muldalen-Tafjordsætra vart levert forvaltninga våren 2019. Planarbeidet vart utvida med oppstartsmøte og kartlegging på Vermedalsætra og Reindalsætra hausten 2019. Forslag til skjøtselsplan for Vermedalsseter i Romsdalen Ivo, og Reindalsseter i Tafjorden-Reindalen Ivo, vart levert forvaltninga våren 2020.

Oversikt og status for skjøtselsplanar knytt til Reinheimen

Planområde	Status	Uavklart	Skjøtselstiltak
Finndalen Ivo	Vedtatt	Bevaringsmål i NatStat	Avtale om Nofence på boergeit, Sterringen seter i Finndalen
Lordalen Ivo	Høyring	Bevaringsmål i NatStat	Vidareføring av slått av seterkrve på Bjøkneseter
Brøstdalen og Gravdehaug i Romsdalen Ivo	Vedtatt	Bevaringsmål i NatStat	Vidareført skjøtselsavtale på Gravdehaug, Ny avtale på Selen
Muldalen i Tafjorden-Reindalen Ivo	Vedtatt	Skjøtselstiltak, Bevaringsmål i NatStat	Ingen

Tilrettelegging

Olavsrådet er ein ny turstig som vart merka 2021, av Turstiglaget Lom Nasjonalparklandsby. Stigen går mellom Tronoberget og Stavåsen inn i Ottadalen landskapsvernområde. Stigen går i lett terreng med flott utsikt inn i Reinheimen, Breheimen og Jotunheimen. Ned fra Stavåsen er den gamle setervegen rydda og merka, der du også passerer den magiske Olavstein, og kan lese om *Olavsrådet*. Hele rundturen fra Tronodden er ca. 10 km med ein stigning på 700 høydemeter.

Mulighetsstudie for hovedinnfallsport til Reinheimen i Rauma.

Etter ein anbuds konkurranse fikk «Hagen landskap» oppdraget med å utarbeide ein mulighetsstudie for å lage innfallsport i aksen Norsk Tindesenter – Trollveggen/Trollstigen. 29. april arrangerte vi eit oppstartsmøte via teams der representantar frå grunneigarane, fylkeskommune, statsforvaltar, kommune, nasjonal turistveg, næringsliv og stibbyggere vart invitert. Etter fleire synfaringar, møter med interessantar vart mulighetsstudiet ferdig 17.11.2021.

Vi landa på fire innfallsportar vi bør prioritere å jobbe vidare med i 2022: Startpunkt Kløvstien, rasteplass Trollstigfoten, Trollveggen og Tindesenteret.

Kløvstien

Kløvstien er ein av dei i prioriterte stiane i besøksstrategien til Reinheimen nasjonalpark. Det er venta ei auke i turgåarar i dette området, både pga satsinga frå reiselivsnæringa, men og da Kompani Lauritzen vart filma der i 2021. Pga flom er stien øydelagt fleire stadar og fundamentet til ei bru/klopp vart utvaska. I møte og synfaring med kommune og stibbyggere vart vi einige om å flytte og bygge ny bru, samt oppgradere stien. «NY Sti AS» fekk oppdrag med å utarbeide ein stirapport som beskreib dei ulike tiltaka som bør utførast på stien. Vi fekk og laga ein flom og skredrapport over nedre del av Kløvstien utarbeida av «Skred AS».

Kurs i Sporlaus ferdsel

I samarbeid med Friluftsrådet i Nordmøre og Romsdal holdt nasjonalparkforvalter kurs i sporlaus ferdsel på Kløvstien i juli, i samband med Norsk fjellfestival.

Kurs under Norsk fjellfestival. Dette kurset vart tatt godt imot og vil sannsynlegvis bli eit årleg samarbeid med friluftsrådet.

Kartlegging av flaumfare i elvane Finna og Råkå i Finndalen Ivo

Nasjonalparkstyret for Reinheimen inviterte til tilbods konkurransen i 2021, på utgreiing av den reelle flaumfaren i elvane Finna og Råkå, på Vangen og Sterringen. Den reelle flaumfaren og skader på Finndalsvegen, bruer og seterbygningar og seterkvever skal avklarast, før eventuelle forebyggande sikringstiltak blir foreslått.

Oppdraget vart fanga opp av NVE, da det heng saman med deira oppdrag for utredning av heilskapleg sikring av Vågåmo mot flaum og skredhendingar, og derfor vart Nasjonalparkstyret sitt utgreiingsoppdrag inkludert som ein endringsmelding i NVE sitt pågåande oppdrag i Finnassdragnet.

Oppdraget er skildra som ei endringsmelding 26.05.21, regulert i kontrakt mellom NVE, NGI og Statsforvalteren i Innlandet/Nasjonalparkstyret for Reinheimen, 07.05.21. Oppdraget vart gjennomgått og justert under felles synfaring i Finndalen 18.06.2021. Etter feltsesongen er det levert ein førebels uformell statusrapport, 22.12.21. Endeleg rapport og levering av oppdraget er sett til **10.04.2022**.

Synfaring 18.06.21, med NVE, NGI, NIKU, NINA og lokale aktørar

Finna ved Sterringen bru.

Finna øst for Brettingen, ved Measæterøye

Råkåelva sett frå nord-vest

5. Vidare arbeid og prosjekt

Revisjon av forvaltningsplanen:

Forvaltningsplan for Reinheimen var godkjent i 2010. Forvaltningsplan skal normalt reviderast etter 10 år. Gjeldande forvaltningsordning i Reinheimen var på plass etter 2010, men forvaltningsplan for Reinheimen er relativt ny og fungerer godt som ei utdjujing av vernereglane. Ved revidering av forvaltningsplan skal det utarbeidast digitale forvaltningsplanar på nett for kvart verneområde, dvs. 12 forvaltningsplanar for Reinheimen.

Villreinløypa

Prosjektet «Villreinløypa» er eit formidlings- og næringsutviklingsprosjekt knytt til villreinområda Reinheimen, Breheimen, Dovrefjell og Rondane. Målet er mellom anna å danne grunnlaget for at næringsutvikling i bygdene og randsonene til dei nasjonale villreinområda er fult mogleg; og at villreinen kan vera eit fortrinn, snarare enn eit hinder. Prosjektet skal skape eit sterkt reiselivsprodukt, og samtidig auke kunnskap om villrein, villreinfangst og verneområde i reiselivet, for å sikre god og kunnskapsbasert informasjon til besøkande.

Prosjektet er eigd av Gudbrandsdalsmusea (GM), og er eit samarbeid mellom GM, Norsk Fjellsenter, Villreinsenter Nord, Villreinfangsten som verdensarv og Nasjonalparkriket Reiseliv. Forvaltar for Reinheimen gjekk inn i styringsgruppa frå 2019, som representant for nasjonalparkforvaltninga. Nordveggen er leigd inn som prosjektleiar. I 2021 var det gjennomført mellom anna ei pilothelg i Skjåk der forvaltarane fekk delta for å teste ut eit samarbeid mellom 5 reiselivsaktørar i Skjåk; Naturopplevingar, Skjåk Almenning, Sota Sæter og Billingen seterpensjonat.

Frå pilothelg 15.-17.juni 2021. 2020 i Skjåk: Guida tur på EL-sykkel frå Dønfoss – Sota Sæter – Billingen - Dønfoss

Innhaldsproduksjon – besøksstrategi Reinheimen og Breheimen

I 2020 ble samarbeidsprosjektet med Nasjonalparkriket Reiseliv AS starta opp . Tildelte midlar på 290 000,- frå Oppland fylkeskommune, skal nyttast i samsvar handlingsprogram for Regional plan for Ottadalsområdet. Dette er eit nybrottsarbeid, i tett samarbeid med Nasjonalparkriket Reiseliv AS, der målet er å utvikle et felles formidlingskonsept for å gi besøkande ein større forståing for vern og gi auka kunnskap om villrein og kulturminne i de store nasjonalparkane Reinheimen og Breheimen.

Nasjonalparkriket produserte 6 filmer tilrettelagt for sosiale media i 2021, der 3 av dei vart lansert på sommaren.

Filmene er delt på facebooksidene til Reinheimen og Breheimen og til Nasjonalparkriket reiseliv:
<https://www.facebook.com/Reinheimennasjonalpark/videos/505639160769805>